

1. Co je přesídlování uprchlíků?

Přesídlování je nástrojem na ochranu uprchlíků

Je to proces, jímž je uprchlík, který utekl ze své vlasti a našel dočasné útočiště v jiné zemi, dále umístěn – “přesídlen” – do třetí země, kde najde trvalou ochranu.

To znamená, že uprchlíci, kteří jsou přesídleni, podobně jako jiní uprchlíci, ze země odešli kvůli pronásledování – buď ze strany státu, občanské války nebo milicí, ať z důvodu národnosti, náboženství, pohlaví nebo politických názorů.

Přesídlení je pro tyto uprchlíky životně důležité, protože nemohou najít adekvátní ochranu v zemi, z níž utekli a také se nemohou vrátit do své domovské země, kde by byli vystaveni pronásledování. Proto musí být dále usídleni ve třetí zemi, kde mohou zůstat trvale a v bezpečí před pronásledováním.

Nedostatek ochrany v zemi prvního azylu

Nedostatek ochrany v zemi prvního azylu může být způsoben mnohými faktory:

- V některých případech země prvního azylu nenabízí příznání statutu uprchlíků, například proto, že zde není ratifikována Ženevská úmluva z roku 1951. To může znamenat, že uprchlíci nejsou posláni zpátky do své domovské země, ale jsou drženi v žalostných podmínkách, někdy dokonce zamčeni – a zejména se od

nich očekává, že zemi časem opustí.

- Některé země prvního azylu nejsou schopny poskytnout trvalou ochranu, protože k tomu nemají organizačně a finančně dostatečné prostředky: velice často hostí mnoho uprchlíků poměrně chudé země. Vlády těchto zemí často vědí, že nemohou povolit uprchlíkům usídlit se mezi místním obyvatelstvem natrvalo, protože by to byl další nápor na již tak slabou infrastrukturu.
- V případech osob, jež prchají před ozbrojeným konfliktem, se mohou hostící země domnívat, že pokud umožní uprchlíkům usídlit se natrvalo, konflikt se rozšíří i do jejich země.
- Dalším faktorem přispívajícím k nedostatku bezpečí mohou být konflikty v rámci populace uprchlíků, například spory vznikající mezi různými skupinami uprchlíků v tábore, kvůli nimž se jejich život stává nesnesitelným. Velice často státní orgány země hostící uprchlíky nebo správa tábora (např. UNHCR) nebudou schopny zastavit takové konflikty a proto nemohou poskytnout efektivní ochranu.

Přesídlení: způsob jak ven ze zoufalých a často vleklých situací

Ve všech výše popsaných případech uprchlíci "uvázli" v bezvýchodném postavení bez reálné možnosti, že se jejich situace bude dále vyvíjet a bez šance vrátit se domů. V těchto případech se stává přesídlení důležitým. V jazyce úřadu OSN pro uprchlíky UNHCR se uprchlíci nacházejí ve "vleklých" situacích.

Pro miliony světových uprchlíků neexistuje východisko z této zoufalé situace. Někteří z nich žijí v zemi prvního azylu již více než desetiletí. Pro takové uprchlíky je přesídlení jedinou možností skutečně si znovu vybudovat svůj život.

Co přesídlení NEZNAMENÁ:

Přesídlení by nemělo být zaměřováno s návratem nebo repatriací - jež obě znamenají buď dobrovolný nebo nucený návrat zpět do země původu.

Jak bylo výše popsáno, přesídlení také nenahrazuje další formy ochrany uprchlíků, například azyl, ale doplňuje je. Ovšem počátek obou procesů je rozdílný. Přesídlení je program, kde se státy rozhodnou s *předstihem*, komu mohou pomoci, a vybírají si jednotlivce, jejichž ochranu po příjezdu mohou zaručit. Na rozdíl od rozšířených mýtů, země s přesídlovacími programy stále přijímají azylové případy. Jak přesídlení, tak azyl mohou nabídnout humanitární ochranu a mohou tvořit doplňující prvky v celkovém rámci ochrany uprchlíků. Přesídlení a azyl slouží témuž účelu: k ochraně uprchlíků.

Přesídlení nabízí trvalé řešení ve vleklých situacích, v nichž se uprchlíci nacházejí, a mělo by být nástrojem pro řízený příjezd uprchlíků, jejichž status je určen před cestou, do země. Přesídlení není nástrojem pro řízení migrace obecně, například migrujících pracovníků, ale je konkrétně a výlučně zaměřeno na ochranu uprchlíků.

Cíle přesídlení

Existují tři tradiční a rovnocenné cíle přesídlení: ochrana, poskytnutí trvalého řešení a sdílení zodpovědnosti mezi hostujícími zeměmi. Ochrana a poskytnutí trvalého řešení je přímo v zájmu přesídlovaného uprchlíka. I když je zřejmé, že přesídlení může přímo pomoci jen omezenému počtu lidí, ve složitých situacích může vyslat signál do hostícího státu, že i jiné země jsou ochotny sdílet odpovědnost za uprchlíky. Proto může tento program pomoci i těm, kteří nutně potřebují ochranu a zůstávají v regionu. Díky přesídlení ostatních uprchlíků je totiž pravděpodobnější, že osobám, jež zůstanou, bude nabídnuta místní integrace. Díky tomuto "strategickému" používání mohou přesídlovací operace pomoci jak přesídleným uprchlíkům, tak těm, kteří zůstanou v regionu.

2. Jaké jsou jednotlivé kroky v přesídlování?

Stanovení, kdo potřebuje ochranu

Prvním krokem při přesídlování uprchlíků je stanovení, že tito uprchlíci ve skutečnosti potřebují přesídlení; existuje zde "potřeba ochrany"? Především to znamená, že jsou uprchlíci podle mandátu UNHCR a že nejsou adekvátně chráněni ve své současné pozici. Obecně je to UNHCR, jež určuje, že někteří uprchlíci / skupiny uprchlíků mají potřebu ochrany a mohli by být nejlépe ochráněni po přesídlení: UNHCR sestaví roční přehled potřebných k přesídlení nebo, obzvláště v akutních případech, vyzve k pohotovostní operaci. Často UNHCR zjistí, že konkrétní skupiny uprchlíků potřebují přesídlení jako celek. Výzvy na resettlement jsou postoupeny členským státům OSN.

Výběr: na základě spisu nebo pohovoru

Země, jež přijímají uprchlíky k přesídlení provádějí samy výběr. Země pracují se dvěma metodami výběru uprchlíků k přesídlení: jedna je založena na zkoumání spisu a druhá na pohovoru – přestože často se použije kombinace těchto dvou. nevládní organizace a místní partneři hrají v prvotním doporučení také čím dál tím větší roli.

Výběr na základě spisu znamená, že rozhodnutí o přesídlení se přijme vysloveně na základě spisů, jež sesbírá UNHCR. Tyto spisy nashromáždilo UNHCR, když identifikovalo, že uprchlík potřebuje přesídlení. Zahrňují obecné

informace o uprchlíkovi a zvláštní potřeby na ochranu. Výběr na základě spisu může být rychlý, je časově a finančně relativně nenáročný, protože není potřeba cestovat z budoucí hostující země, aby se výběr provedl. Ovšem protože se neprovádí žádné individuální pohovory, je méně pravděpodobné, že hostující země přijmou uprchlíky pouze na základě spisů. Argumentem pro výběrové mise je, že tyto zajistí, že národní přesídlovací politika bude aplikována správně. Země, do nichž se žadatelé přesídlují často argumentují, že jedině výběrové mise mohou identifikovat potřeby k přesídlení a potřeby integrace po přesídlení. Také se argumentovalo, že pracovníci, podílející se na výběru, si rozšíří znalosti o situaci v regionu země původu, což je pro přiměřená rozhodnutí o přesídlení nezbytné.

Další možností je to, že země přesídlení vysílající výběrové mise do těžkých situací uprchlíků nebo že mají svůj personál v těchto oblastech. Často jsou uprchlíci pozváni na pohovor na základě spisu UNHCR. Někdy doporučí uprchlíky nevládní organizace nebo místní partneři nebo uprchlíci samotní mohou, například když se dozvědí o tom, že do jejich uprchlického tábora přijela výběrová mise, přijít sami a požádat o přesídlení. V každém případě, individuální pohovory umožňují uprchlíkům předložit svůj případ k přesídlení a přesídlujícím zemím si vybrat případy na základě uvážení jejich zástupců.

Na druhé straně, mnoho uprchlíků identifikovaných UNHCR je pravidelně odmítáno výběrovými misemi. Každopádně, uprchlíci pochopitelně spojují s případným přemístěním mnoho nadějí. Jakékoliv negativní rozhodnutí, ať už je založené na pohovoru nebo na spisu, je velice sklame. Jejich sklamaní a dokonce podezření je ještě větší, pokud ti, co byli doporučeni UNHCR, nejsou k přesídlení následně vybráni.

Školení před odjezdem a transfer

Když je jednou uprchlík vybrán, jeho transfer organizuje budoucí hostující země, často ve spolupráci s UNHCR. Ve většině přesídlovacích zemí funguje jako organizátor podrobností transferu Mezinárodní organizace pro migraci (International Organization for Migration (IOM)). Doba mezi výběrem uprchlíka (skupiny) a jejich odjezdem může být dlouhá – několik týdnů až několik měsíců. Proto je důležité produktivně využít dobu do jejich odjezdu a připravit uprchlíky na nový život – různými způsoby. To se často děje ve školení "před odjezdem", jež může obsahovat obecnou kulturní orientaci v budoucí hostující zemi anebo základní jazykový kurz.

Hlavní dvě otázky spojené s příjezdem uprchlíků do jejich země přesídlení jsou základní imigrační procedura a právní status po příjezdu. Status přesídlených uprchlíků po příjezdu totiž určuje jejich práva v zemi a jejich práva k cestovním dokladům. Přesídlení uprchlíci pravděpodobně splní široká kritéria mandátu UNHCR ale nemusí vždy splňovat kritéria uprchlíků podle

Úmluvy o právním postavení uprchlíků z r. 1951. Je ovšem běžnou praxí v zemích resettlementu vydat cestovní doklady podle Úmluvy nebo národní průkazy totožnosti a dát přesídleným uprchlíkům status obdobný uprchlíkům uznaným podle Úmluvy z r. 1951.

Integrace začíná od začátku

Po příjezdu do hostující země začíná znovu budování životů. Již to, koho uprchlíci potkají po příjezdu, je důležité, například pokud mají podporu nevládní organizace nebo pokud je mohou přivítat uprchlíci ze stejné komunity. Ujednání o příjezdu by maly také obsahovat dopravu uprchlíků do dočasného nebo trvalého bydlení.

Po počátečním příjezdu je čeká víc dlouhodobých a komplexních výzev: sehnání práce, trvalé bydlení, noví přátelé a komunita. Ve většině zemí hraje v tomto úkolu významnou roli občanská společnost. Asistence, již poskytnou nevládní organizace, církve a další – buď jako dobrovolníci nebo jako poskytovatelé služeb – bude často spočívat v poskytnutí sociálních služeb ale organizace občanské společnosti jsou také důležité jako skupina sociální interakce s hostující společností. Také slouží jako průvodci po první fázi jejich nových životů. Vedle přivítání skupin uprchlíků, členové občanské společnosti často vyvíjejí osobnější vztah s konkrétními uprchlíky nebo uprchlickými rodinami, spřátelí se s nimi a stanou se jejich rádci do začátku nového života.

3. Koho se resettlement týká a jak můžete přispět Vy?

Uprchlíci

Hlavním adresátem jakéhokoliv resettlementu jsou ti uprchlíci, jejichž životy a bezpečnost mají být resettlementem chráněny. Často uprchli před válkou, pronásledováním a mučením a nemohou najít adekvátní trvalou ochranu. Potřebují šanci znovu si vybudovat svůj život.

Co můžete udělat ...

Ve většině diskuzí jsou uprchlíci vnímání jako břemeno nebo jako výzva. Je proto důležité poukázat na příběh každého jednotlivce a mít pro uprchlíky pochopení. Není důležité, zda sem přijeli pomocí programu resettlementu nebo zda přijeli sami a požádali o azyl, důležité je nabídnout jim pomocnou ruku. Pomůžete jim jejich život znovu vybudovat, pokud se stanete jejich přáteli a pomůžete jim překonat jejich problémy.

UNHCR

Úřad Vysokého komisaře Spojených národů pro uprchlíky (UNHCR) je hlavní organizací OSN zabývající se ochranou uprchlíků. Vázána Ženevskou úmluvou z roku 1951 a úkolem vyhledat pro uprchlíky trvalá řešení je UNHCR organizací OSN hájící práva uprchlíků.

Co můžete udělat...

UNHCR potřebuje k svoji práci podporu. V první řadě je pro UNHCR důležité, aby veřejnost podporovala její mandát: pomáhat uprchlíkům, protože ti potřebují ochranu. UNHCR také potřebuje finanční pomoc – tato otázka musí být vznesena ve veřejné diskuzi s těmi, kdo mají možnost

ovlivnit politiku i ve Vaší zemi. V některých případech může UNHCR pomoci, pokud svoji pozornost obrátí na ty uprchlíky, jež potřebují ochranu nebo by mohli potřebovat resettlement.

Země prvního azylu

Země prvního azylu poskytují uprchlíkům bezpečné útočiště. Často se tyto země nacházejí v bezprostřední blízkosti konfliktů, jež zapříčinily pohyb uprchlíků. To znamená, že budou často ovlivněny nepokoji v regionu: politickými, hospodářskými a sociálními. I když může pro některé být zklamáním, že tyto země neotevřou možnost, aby se místní uprchlíci integrovali, je nezbytné, aby poskytovaly počáteční ochranu.

Co můžete udělat ...

Země prvního azylu potřebují pomoc a podporu, aby zůstaly prvním bezpečným útočištěm. Můžete je také podporovat ve své zemi: buď pokud jde o finanční pomoc – zde mohou evropské země sehrát významnou roli. Dalším významným prvkem pomoci může být resettlement: podpora zemi prvního azylu plynoucí ze zemí mimo region je nezbytným znamením, že země prvního azylu nejsou ponechány samy ve své odpovědnosti ochraňovat uprchlíky.

Země resettlementu

Země resettlementu rozhodují, zda, kdy a koho přemístí. Jsou nepostradatelné, protože samy rozhodují, zda se resettlement stane

pro uprchlíky možnosti, jak se dostat z nouze. Navíc mohou podporovat země prvního azylu, aby tyto ponechaly uprchlíkům "otevřené dveře". Určují, zda budou mít z resettlementu prospěch skutečně nejzranitelnější skupiny uprchlíků.

Co můžete udělat...

Je důležité resettlement obhajovat: v současné době se na něm podílí jen sedm z 27 evropských zemí a celkový počet přemístěných uprchlíků do Evropy je nízký. Prosazování proto ve většině případů bude znamenat apel na Vaši zemi, aby se zavázala k pravidelnému resettlementu, nebo v případě, že již tuto formu pomoci Vaše země poskytuje, ujistěte se, že počty přemístěných uprchlíků, k nimž se země zavázala, jsou dodržovány a postupně se zvyšují. Důležité je být v kontaktu s odpovědnými zástupci vlády, parlamentu a médií a vysvětlovat, proč je resettlement důležitý, jak funguje a zejména jak již pomohl uprchlíkům. Můžete zdůraznit, že resettlement má být nápomocen těm, co to nejvíc potřebují a že Vaše země by měla vědět využít svoji schopnost (například schopnost pomoci s traumatem těch, co prožili mučení, asistovat těm, co potřebují lékařskou pomoc apod.) pomoci těm nejzranitelnějším skupinám.

Nevládní organizace, církve a občanská společnost

V zemích resettlementu hrají občanské sdružení významnou roli:

často budou odpovědná za místní integraci přemístěných uprchlíků, pomohou jim najít cestu do nových domovů. V zemích jako je Kanada vlastně nevládní organizace a občané sponzorují uprchlíky, tj. berou na sebe finanční odpovědnost za jejich nový začátek. V zemích prvního azylu občanská sdružení hrají čím dále tím větší roli, protože směřují pozornost UNHCR nebo zemí resettlementu na případy jednotlivců a skupin, které potřebují ochranu pomocí resettlementu. V těchto zemích zatím není občanská společnost aktivní v prosazování resettlementu.

Co můžete udělat...

Pokud se připojíte k občanskému sdružení, zvýší se Váš vliv na pomoc s resettlementem. Spolu s dalšími budete moci asistovat uprchlíkům vybudovat si jejich životy. V skupině budete odpovědní za přivítání a pohoštění nově příchozích. Tím, že se přidáte k občanskému sdružení podporujícímu resettlement můžete začít být aktivní a prosazovat koordinovanou a strategickou obhajobu pro resettlement. Získat Vaši zemi pro zapojení se do resettlementu uprchlíků může změnit život těm uprchlíkům, kteří nejvíce pociťují potřebu ochrany.

4. Jaká je specifická role evropských zemí v globálním přemísťování uprchlíků?

Evropa v současné době není příliš aktivní v resettlementu uprchlíků. Zatímco celkový počet přemísťovaných uprchlíků dosahuje ročně až 80 000 – 100 000 díky resettlementu a snahám zemí jako jsou Spojené státy nebo Kanada, resettlement do evropských zemí stěží dosahuje 4 000 přemísťovaných uprchlíků.

Je to překvapivé, protože začátkem osmdesátých let byl resettlement v Evropě velice rozšířen. Koordinovaná evropská snaha v této oblasti by dnes mohla být smysluplným příspěvkem k celosvětové ochraně uprchlíků.

Současné evropské země zabývající se resettlementem

Všechny čtyři severské země Dánsko, Finsko, Švédsko a Norsko v posledních desetiletích přijali mezi 2 000 a 3 000 osob k resettlementu na základě fixní kvoty – často mezi nimi byli osoby se speciálními potřebami, například s potřebou dlouhodobé lékařské péče – uprchlíci, jež další země zabývající se resettlementem nechtěly přijmout.

Kromě severských zemí je Nizozemí jedinou zemí Evropské unie, která se v posledních letech soustavně a každoročně zavazuje k resettlementu. Další evropské země začaly uprchlíky přijímat na resettlement nedávno, například Velká Británie a Irsko se zavázaly k ročním kvotám v posledních letech.

Dějiny evropského resettlementu

Přemísťování uprchlíků z a do Evropy bylo částí reakce na krizi uprchlíků v Evropě a celosvětově v desetiletích po druhé světové válce. Významná část těch milionů, kteří byli vnitřně

přemísťováni kvůli válce se přemísťovala do Ameriky i do západní Evropy.

Uprchlíci utíkající z Maďarska v roce 1956 a z Československa v r. 1968 kvůli sovětským invazím byli přesídleni do různých zemí, například Rakouska, Juhoslávie, kde našli počáteční ochranu. V sedmdesátých letech mnoho evropských zemí přijímalo uprchlíky, utíkající před diktátorskými režimy ve světě – například z Ugandy během vlády Idiho Amina nebo z Čile po vojenském puči v r. 1973. Poslední významná operace resettlementu do Evropy se konala koncem 70-tých let a začátkem 80-tých let, kdy evropské země přijaly několik desítek tisíc "lidí v lodkách" prchajících z Vietnamu. Některé země také nabídly přesídlení uprchlíků z válek v bývalé Juhoslávii, i když většina zemí v Evropě jim nabídla jen dočasnou ochranu.

Poslední povzbuzující zprávy Evropy ...

V mnoha evropských zemích postupovaly v posledních letech diskuze o přesídlení uprchlíků. Za zmínku stojí, že v červnu 2007 se Portugalsko zavázalo k roční kvotě asi 30-ti přesídlených uprchlíků. Rumunsko vytvořilo pro resettlement legislativu a navíc nabídlo fungovat jako "tranzitní stanice" pro pohotovostní operace v oblasti resettlementu. Země jako Belgie, Česká republika, Francie a Německo opakovaně přijaly případy, když se na ně v nouzových případech obrátilo UNHCR. Několik členských států EU se zúčastnilo resettlementu fakticky, například během válek v bývalé Juhoslávii.

Mnoho dalších zemí Evropské unie se dá pokládat za země začínající s

resettlementem; Maďarsko například vytvořilo legislativu, jež umožňuje resettlement. Další země signalizovaly ochotu dlouhodobě pomáhat UNHCR. Ve více zemích Evropské unie, jako například ve Španělsku nebo Itálii, se diskutuje o návrzích, které mají v nejbližších letech změnit kvoty ad hoc do stálých neměnných kvot.

...možná přidaná hodnota pro evropský přístup k resettlementu

Jelikož resettlement uprchlíků zajímá stále více zemí Evropské unie a více z nich se ho aktivně účastní, byla na evropské úrovni zdůrazněna koordinovaná politika v této oblasti jako jedna z možných oblastí bližší spolupráce mezi členskými státy EU. Někteří z těch, co mají moc ovlivňovat politiku, včetně vedoucích nevládních organizací a akademiků, argumentují, že taková spolupráce by vyplnila chybějící část společné evropské azylové politiky. Evropská komise od roku 2000 v několika dokumentech zdůraznila potenciál resettlementu jako dodatečného nástroje na ochranu uprchlíků a argumentovala ve prospěch koordinace. Studie Evropské Komise, která zjišťovala možnosti uskutečnit resettlement, v r. 2003 poukázala na možnosti vytvořit společný plán pro resettlement v Evropské unii.

Některé z možností v studii a další diskuze zmínily:

- Možnost různých členských států EU provést společně výběrové mise
- Mít evropskou instituci, která by fungovala jako "clearingová společnost" a vytvořila společné závazky EU vůči UNHCR a byla by odpovědná za rozmísťování uprchlíků do různých zemí EU
- Domluvit se na společných kritériích o resettlementu a – v

dlouhodobém výhledu – na společných kvotách

- Identifikovat, jak by mohly členské státy přispět svojimi konkrétními schopnostmi, např. asistence s případy, jež mají zvláštní potřeby

I když tyto debaty nevedly zatím k žádným závěrům, je zřejmé, že společný postup členských států EU by mohl mít přidanou hodnotu. Nebylo by to jen pro uprchlíky, kteří budou přesídleni, ale též pro země prvního azylu a též pro důvěryhodnost Evropské unie jako významného hráče na celosvětové scéně.

Proč by měla Evropa přijmout víc uprchlíků prostřednictvím resettlementu?

- 1) Resettlement může poskytnout ochranu těm, kteří jí nejvíc potřebují: ti nejzranitelnější a ti, kteří jsou ve vlekokcím se postavení uprchlíků.
- 2) Resettlement je způsob, jak Evropa prokáže svoji solidaritu a ukáže, že sdílí část své odpovědnosti a v poskytování trvalého řešení světovým uprchlíkům.
- 3) Resettlement poskytuje přístup uprchlíků do Evropy.
- 4) Resettlement poskytuje možnost, že budou vyvinuty dobré, koordinované a kvalitní programy na přijetí uprchlíků a integrační programy pro uprchlíky.
- 5) Resettlement je důležitým prostředkem usnadnění veřejného porozumění všech uprchlíků, jejich nepříjemné situace a osudů, před nimiž prchají.

5. Přesídlení uprchlíků: příběhy, jež se skrývají za politikou

I když je politika přesídlování důležitá, její skutečný přínos můžeme nejlépe spatřit, když se podíváme na příběhy stojící za ní a za statistikami.

Příjezd do nové domovské země
...*

Jedna ze skupin, jež nedávno přijela do Nizozemí, bylo 47 konžských a burundských uprchlíků, kteří 1. srpna 2007 přistáli na Amsterdamském letišti v Schipholu. Žili v uprchlických táborech v Tanzanii, jako například v Kigomě a Nyarugusu, téměř 10 let.

Členové této skupiny, v níž byly i ženy, některé s malými dětmi, muži a teenageři, podstoupili velická příkoří. „Život v táborech byl velice obtížný, měli jsme mnoho problémů,“ vysvětlil Jonathan.** V Tanzanii jim nebyla umožněna místní integrace a tito uprchlíci také neměli vyhlídky na dobrovolnou repatriaci. „Jsem velice šťasten, že jsem v Nizozemí,“ řekl po svém příjezdu další uprchlík Eduard.**

Skupina uprchlíků byla po doporučení UNHCR přijata do holandského přesídlovacího programu. Jejich cesta ven z bídy začala v dubnu 2007, kdy holandská výběrová mise přijela do Tanzanie vybrat kandidáty pro přesídlení. Poté, co je přijali, se

uprchlíci začali učit o svém novém domově. COA, nizozemský vládní úřad na přijímání uprchlíků, zorganizoval v Tanzanii kulturně orientační kurz, aby je seznámil s Nizozemím a holandskou společností. Dívali se na video o každodenním životě v Nizozemí, mnozí kladli praktické otázky k tématům, jež se týkaly čehokoliv od počasí po bydlení, od používání praček po přístup k zdravotní péči, od cyklistiky po přístup k práci.

„Bylo to užitečné, protože jsme se naučili mnoho o životě a našich právech v Nizozemí,“ zmínil náctiletý chlapec Matthew,** který navštěvoval tento kurz. Na konci školení dostal každý účastník certifikát. Po příjezdu na amsterdamské letiště byli všichni uprchlíci nejdříve přemístěni do AZC Amersfoort, přijímacího střediska, kde přesídlení uprchlíci bydlí, než jim nizozemské obce přidělí bydlení.

V listopadu obdrží formální průkaz totožnosti, bankovní účet a je jim přidělen dům v některém holandském městě. I poté, co se nastěhují do svého vlastního domu, uprchlíci udržují vzájemný kontakt: holandská vláda začala uprchlíky umisťovat do skupin na základě dvou kritérií: uprchlíci mají mít stejnou národnost a

pocházet ze stejného uprchlického tábora.

Přestože budování života bude složité, převládá pozitivní nálada: „Teď jsem zde,“ říká Jonathan s úsměvem, než nastoupí do autobusu a nechá se odvézt do přijímacího střediska, „budoucnost bude dobrá.“...*a začátek nového života*

Z rozhovoru se Samuelem Nhialluakem, súdánským uprchlíkem přesídleným do Finska:

Otázka: Jaký byl Váš první kontakt s finskou komunitou?

Odpověď: Všichni věděli, že přijdeme, ale setkání s finskou komunitou bylo velice těžké, protože jsme neznali jazyk a oni neznali náš jazyk. Jen málo z nás mluvilo anglicky a také si myslím, že jim řekli, aby s námi anglicky nemluvili, abychom se rychle naučili jejich jazyk. Za několik dní jsme se měli vědět sami představit, poděkovat, pozdravit ráno, přes den a podobně. Měli jsme se to naučit rychle, protože to byla část denního styku s dalšími lidmi a takto jsme si mohli vytvořit s těmito lidmi jisté spojení... Pozitivní bylo, že když vidí, že se snažíš naučit jejich jazyk, podporují tě v tom.

Bylo to těžké, ale nakonec to bylo pro naše dobro, protože jsme se naučili jazyk rychle a za několik měsíců. Než začaly jazykové

kurzy, byli jsme již schopni se představit a kupovat si sami věci.

Otázka: Myslíte si, že jste ve finské společnosti integrován?

Odpověď: No, spíše jsem stále v procesu integrace. Pro mne integrace znamená, že si najdu své místo ve společnosti. Můžete se cítit částí společnosti, když rozumíte, jak lidé žijí, jejich životnímu standardu a jejich kultuře. Zároveň je nezbytné, aby nám i oni rozuměli, jak myslíme a jaká je naše kultura. Vidím integraci jako obousměrný proces. Někde máme „rodinné přátele“, lidi, se kterými můžete trávit čas: ženy se naučí, co dělají finské ženy a muži podobně. Myslím, že tohle je nejlepší způsob integrace, naučit se z každodenního života. Ale nemělo by to být plánované, mělo by to být automatické. Bohužel se to ne všude podaří.

Otázka: Co si myslíte o přesídlování?

Odpověď: Řekl bych, že je dobré dávat lidem, kteří to potřebují, šanci žít jiný život někde jinde, v klidu. Ten druh přesídlování, který máme ve Finsku, je dobrý, protože ho provádějí úřady a takto je každý rovnocenný, každý má tatáž práva, i když můžete nalézt rozdíly mezi menšími a většími městy.

* na základě zprávy Ilse Grieka pro zprávy UNHCR

** Kvůli ochraně soukromí byla jména pozměněna

